

ESPAIS DE LECTURA

MANUEL DE PEDROLO

ACTE DE VIOLÈNCIA

11 DE GENER DE 2018

1. Biografia

Manuel de Pedrolo és un dels escriptors més prolífics de la literatura catalana contemporània, ja que la seva producció creativa sobrepassa el centenar d'obres, sobretot en prosa, amb novel·les com *Acte de violència*, *Totes les bèsties de càrrega*, *Cendra per Martina* i amb el cicle novel·lístic *Temps Obert*. La novel·la *Mecanoscrit del segon origen* és una de les més llegides i més venudes de l'autor.

L'autor va conrear tots els gèneres literaris, narrativa, poesia, teatre, assaig, periodisme... i va col·laborar en la majoria de revistes catalanes de l'època. La censura de la dictadura franquista, però, va condicionar part de la seva trajectòria; les seves obres van ser retallades sistemàticament en les primeres edicions, algunes de les obres no es van publicar fins molts anys després d'haver-se escrit –*Acte de violència*, entre d'altres– i li van prohibir deu llibres.

Manuel de Pedrolo va néixer a l'Aranyó (la Segarra), l'any 1918 en el si d'una família de propietaris rurals procedents de Cervera, que s'havia traslladat a l'Aranyó per dificultats econòmiques. Orfe de mare, va ser criat pel seu pare i la seva tieta i va passar la infantesa i la joventut a Tàrrega i va estudiar el batxillerat a l'escola dels escolapis. El 1935 es va traslladar a Barcelona i va ingressar a l'Institut Balmes amb l'objectiu d'acabar el batxillerat. La seva intenció era fer la carrera de metge, però amb l'esclat de la guerra civil espanyola, es va afiliar a la CNT i va treballar de mestre a la població de Fígols de les Mines.

El 1946, ja casat i establert definitivament a Barcelona, de Pedrolo va començar a escriure amb regularitat. Precisament, als anys 50 va començar un intens període com a dramaturg i que va tancar, voluntàriament, després d'una fecunda producció, a finals de la dècada dels anys setanta. Però on el seu treball sobresurt, en qualitat i en quantitat, és en la novel·la, amb l'explotació dels temes propis del novel·lista: la solitud, la incomunicació, la vida sense sentit... Els recursos que utilitza són sempre variats, així com les tècniques: psicologia, simbolisme, policíaca...

Des del primer moment va escriure en català, llengua que va mantenir en tota la seva prolífica obra, a pesar de les dificultats per publicar que va tenir en els primers anys. De tota manera, va aconseguir, gràcies a la seva constància i capacitat de creació, ser el narrador més llegit de la postguerra, a pesar que aquest reconeixement popular no va coincidir immediatament amb els dels cercles literaris i molt menys universitaris.

I és que malgrat la seva trajectòria professional vinculada al món literari (traductor, corrector de textos, assessor literari), va viure sempre aïllat dels cercles literaris catalans de la postguerra. L'any 1949 va publicar el seu primer llibre: *Ésser en el món*, un poemari editat per Torrell de Reus que va passar completament desapercbut. El fet de col·laborar a la revista *Ariel* li va permetre entrar en contacte amb altres escriptors. El 1953 va publicar el recull de contes: *El premi literari i més coses*. Autor polifacètic per excel·lència, va traduir obres d'autors com John Dos Passos, Jean-Paul Sartre i William Faulkner, entre altres, i va dirigir la col·lecció de novel·la negra, *La cua de palla*.

Va obtenir diversos premis literaris, el Víctor Català, el Sant Jordi o el Prudenci Bertrana. Amb la novel·la *Estrictament personal* va guanyar el premi Joanot Martorell 1954 i va ser distingit amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 1979.

Escriptor compromès

Manuel de Pedrolo va tenir una gran influència sobre determinats sectors de la societat dels setanta i vuitanta, no solament com a escriptor sinó també com a personatge públic, per la seva exemplar i insubornable actitud cívica i crítica a la vegada amb el desenvolupament polític dels partits catalans. Sempre es va declarar independentista i va recollir aquesta idea en nombrosos dels seus articles. De fet, hi ha dos temes destacats en el pensament de l'autor que es van reflectir en el seus escrits: l'alliberament de la dona i l'independentisme d'esquerres dels Països Catalans.

Manuel de Pedrolo va morir a Barcelona el 26 de juny de 1990, a causa d'un càncer. Junt amb Josep Pla –tan divergent d'idees– és l'autor en llengua catalana més llegit.

2. Acte de violència, marcat per la censura

La novel·la va ser escrita entre el maig i el juny del 1961. En aquell moment el títol triat per Pedrolo va ser *Esberlem els murs de vidre*. La següent notícia sobre la novel·la no va arribar fins set anys després, el 1968, quan va guanyar, aquesta vegada amb el títol *Estat d'excepció*, la primera edició que es convocava del Premi Prudenci Bertrana. I, finalment, després d'un altre parèntesi de set anys, el desenllaç va ser quan el març del 1975 l'obra va arribar finalment a les llibreries amb el títol definitiu de *Acte de violència*.

Acte de violència sorprendrà gratament el lector per dues coses: la modernitat de l'estil i l'actualitat de l'argument. Pedrolo ens posa en situació des del primer paràgraf del llibre: la majoria dels habitants d'una ciutat dominada per un dictador, en Dòmina, es conjuren a no sortir al carrer durant tres jornades tot seguint una crida espontània i anònima que s'ha anat escampant per parets, de boca en boca i per fulls que van de mà en mà: "És molt senzill: quedeu-vos tots a casa".

És un llibre cabdal de l'extensa obra pedroliana. Tal com afirma Xavier Serrahima, "no tant per la seva perfecció, atès que (...) en alguns moments el missatge s'imposa a la literatura, però sí com a símbol de la voluntat de l'escriptor de convertir l'art, també, en una eina de combat contra la barbàrie i la imposició".

3. Fonts bibliogràfiques

Isern, Joan Josep. *Pedrolo contra els murs de vidre* [en línia]. Barcelona: Vilaweb 29/03/2016. <https://www.vilaweb.cat/noticies/pedrolo-contra-els-murs-de-vidre/>

Pedrolo, Manuel de. *Acte de violència*. Carcaixent: Sembra Llibres, 2016. ISBN 9788416698004.

Serrahima, Xavier. *Manuel de Pedrolo. Acte de violència* [en línia]. Barcelona: Núvol. Punt de llibre, 15/05/2016. <https://www.nuvol.com/critica/manuel-de-pedrolo-acte-de->

violencia/

Van den Hout, Lidwina M. *La censura y el caso de Manuel de Pedrolo. Las novelas 'perdidas' [en línia]. University of Chicago. Setembre del 2007.*
http://www.represa.es/represa_4_octubre_2007_articulo1.html

<http://www.fundaciopedrolo.cat>

També us pot interessar:

- Pedrolo, Manuel de. *Joc brut*. Barcelona: Edicions 62, 2001. ISBN 8429711341
- Pedrolo, Manuel de. *La terra prohibida*. Barcelona: Comanegra, 2017 ISBN 9788417188030 (V. 1)
- Pedrolo, Manuel de. *Tocats pel foc*. Barcelona: Edicions 62, 1994. ISBN 8429712410

Ruth Coso